

***AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
IM. J. A. KOMEŃSKIEGO W LESZNE***

kierunek: pielęgniarstwo

**WYTYCZNE DO PISANIA
PRACY LICENCJACKIEJ**

Leszno, 2024 r.

3 – letnie studia licencjackie kończą się pisaniem pracy dyplomowej zwanej inaczej pracą licencjacką. Ma ona na celu poszerzenie wiedzy w wąskim tematycznie zagadnieniu oraz nabycie umiejętności metodologicznych, tj. korzystanie z literatury przedmiotu i dorobku naukowego problematyki podjętej w pracy.

Praca licencjacka na kierunku pielęgniarstwo powinna mieć charakter pracy kazuistycznej - studium przypadku (człowiek zdrowy, chory, rodzina). Promotorem pracy licencjackiej (kazuistycznej) może być nauczyciel akademicki posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki i co najmniej tytuł zawodowy magistra.

Niniejsze opracowanie prezentuje krok po kroku przygotowanie się do pisania pracy licencjackiej a następnie jej napisania.

1. Wymagania edytorskie

- Objętość pracy licencjackiej powinna obejmować nie mniej niż 30 stron i nie więcej niż 40 stron wydruku komputerowego formatu A-4 (210 x 297); wydruk dwustronny.
- Czcionka: Times New Roman; wielkość - 12 pkt.
- Ilość znaków na stronie - średnio 1 800.
- Odstępy między wierszami w tekście zasadniczym - interlinie 1, 5 wiersza.
- Treść: obustronnie wyjustowana.
- Marginesy: górny, prawy i dolny - 2, 5 cm.
- Margines lewy - na oprawę dodatkowo 1 cm - razem 3, 5 cm.
- Strony ponumerowane (za wyjątkiem strony tytułowej), w dolnym rogu.
- Kolejne rozdziały: początek od nowej strony; podrozdziały wg zasady – jeśli tekst zajmuje 2/3 strony, to nowy podrozdział zaczyna się od nowej strony.
- Po tytułach rozdziałów, podrozdziałów oraz po tytule pracy nie należy stawiać kropek (z wyjątkiem tytułu składającego się z więcej niż jednego zdania).

- Nie należy zostawiać pojedynczych liter na końcu zdania! (UWAGA! Aby przesunąć jednoliterowe spójniki i przyimki (a, i, u, w itd.) do następnego wiersza należy za pomiędzy niego a wyraz po nim następujący wstawić twardą spację (Ctrl + Shift + spacja).
- W celu przedstawienia uporządkowanych elementów wymienianych jeden pod drugim należy zastosować punktatory lub numery umożliwiające rozpoczęcie listy punktowanej lub numerowanej.
- Przy umieszczaniu w pracy rycin lub tabele to kierujemy się zasadami:
Ryciny - rysunki, zdjęcia, wykresy i schematy należy wyśrodkować, nadać numerację wg kolejności zamieszczenia w pracy; nad ryciną umieścić jej tytuł, wyrównany do lewej, czcionką 12 pkt.; pod ryciną źródło pochodzenia (słowo *Źródło*: ... napisane kursywą, czcionką, 10pkt.).
Tabele – wyśrodkowane, z numeracją ciągłą wg kolejności w całej pracy; tytuł tabeli nad tabelą, wyrównanie do lewej, czcionka 12 pkt.; w tekście pracy należy zawsze umieścić odniesienie do tabeli; pod tabelą zawsze umieszczamy źródło pochodzenia (słowo *Źródło* napisane kursywą, czcionką 10 pkt.).
W tekście pracy należy zawsze umieścić odniesienie do rysunku/ryciny/tabeli.
- Tytuły: rozdziałów, podrozdziałów, tabel, rycin itp. należy dodawać w sposób sformatowany, tak aby powstał automatyczny spis.

2. Struktura pracy o charakterze kazuistycznym

Strona tytułowa

Oświadczenia

Ewentualne podziękowania, dedykacje

Spis treści

Streszczenie

Summary (w języku angielskim)

Wykaz skrótów (fakultatywnie)

Wstęp

Rozdział 1. Podstawy teoretyczne

1.1. Tytuł pierwszego podrozdziału

1.1.1. Tytuł podpunktu

1.2. Tytuł drugiego podrozdziału

1.3. itd.

Rozdział 2. Założenia metodyczne pracy

2.1. Cel pracy

2.2. Metody, techniki i narzędzia badań

Rozdział 3. Analiza przypadku / Studium przypadku/ Opis przypadku pacjenta z ...

3.1 Tytuł pierwszego podrozdziału

3.2 Tytuł drugiego podrozdziału

3.3 Tytuł trzeciego podrozdziału itd.

PodsumowanieWnioski

Piśmiennictwo

Aneks

3. Wskazówki do pisania pracy licencjackiej

Praca licencjacka składa się z kolejno po sobie następujących części:

W całym tekście pracy wyodrębnia się akapity, które są zespołem kilkunastu zdań zawierających jedną myśl, pewną całość treściową.

Strona tytułowa (wg aktualnego wzoru uczelnianego; tytuł pracy również w j. angielskim).

W górnej części strony tytułowej podaje się nazwę uczelni, w której pisze się pracę. Pod nią umieszcza się imię i nazwisko studenta piszącego pracę. Na środku karty tytułowej znajduje się tytuł pracy, pod nim tytuł po angielsku. Wszystkie elementy należy wyśrodkować. Poniżej podaje się dane o promotorze. Na dole karty tytułowej w odległości ok. 2,5 cm od dołu kartki podaje się miejscowość i rok, także wyśrodkowane.

(Przykład strony tytułowej)

**Akademia Nauk Stosowanych
im. Jana Amosa Komeńskiego
w Lesznie**

Instytut Zdrowia i Kultury Fizycznej

Kierunek studiów: Pielęgniarstwo

Jan Nowak

Tytuł pracy w j. polskim
Tytuł pracy w j. angielskim

Praca dyplomowa licencjacka

Promotor
prof. dr hab. Janina Nowak

Leszno, 2024 r.

Oświadczenia – zgodnie z aktualnymi wymogami uczelni.

Ewentualne **podziękowania** – promotorowi, osobom bliskim (rodzice, mąż/żona, dzieci.....).

Spis treści

Zajmuje następną stronę pracy. Strony tej nie numeruje się, ale w kolejności numerowania stron trzeba ją uwzględnić. Spis treści zawiera nazwy rozdziałów i podrozdziałów odzwierciedlający strukturę pracy. Podaje się tytuły rozdziałów i podrozdziałów oraz numer strony, na której znajdują się w pracy.

Rozdziały oznaczają się cyframi arabskimi, podrozdziały numeruje się hierarchicznie, np. 1.1., 1.2. itp. Ten sposób numeracji stosuje się najczęściej w różnych opracowaniach naukowych. Spis treści pisze się po oznaczeniu kolejności stron. Spis treści powinien być wygenerowany automatycznie.

Streszczenie

Inaczej summary, abstrakt, synopsis. Stanowi zwięzłe ujęcie zawartości pracy, celów treści i wyników. Winno zawierać ok. 250 słów (nie więcej niż jedna strona). Czytający streszczenie powinien być zorientowany w zawartości pracy. Streszczenie to swojego rodzaju rozszerzenie tytułu pracy. Streszczenie ma, więc charakter strukturalny, czyli zachowany jest podział na części, jak tekst główny pracy.

Streszczenie w języku angielskim - umieszczamy na osobnej stronie wierne tłumaczenie streszczenia polskiego. Na górze strony umieszczamy nazwisko i imię autora pracy, poniżej tytuł pracy a następnie wyraz streszczenie/abstrakt/ summary

Streszczenie składa się z następujących części:

- 2-3 zdania wprowadzenia w tematykę pracy,
- 2-3 zdania celu pracy opisowo (nie w punktach),
- 3-4 zdania opisu przypadku,
- 2-3 zdania wniosków opisowo (nie w punktach),
- słowa kluczowe – umieszczamy pod streszczeniem.

Wykaz skrótów używanych w pracy - fakultatywnie

Wstęp

Nie jest rozdziałem, więc nie nadajemy mu żadnej numeracji. Poprzedza merytoryczną część pracy. Krótkie wprowadzenie i uzasadnienie wyboru tematu (możliwość wykorzystania w praktyce, aktualność, przydatność jako materiał do studiowania, itd.).

Wstęp do pracy powinien zawierać objaśnienia dotyczące tematu pracy, np. *wiek rozwojowy obejmuje dwie dekady życia człowieka. Intensywny rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny, który dokonuje się w tym okresie, rodzi szereg problemów zdrowotnych, społecznych itd.* We wstępie należy także ujawnić motywy podjęcia tematu; jakie to ma znaczenie dla teorii i praktyki. Omówić należy wewnętrzną konstrukcję pracy, np. *Praca składa się z 4 rozdziałów. Pierwszy poświęcony jest W drugim rozdziale zawarto*

Wstęp, liczący ok. 1 –2 strony zapowiada zamiary autora wobec tematu – co chce pokazać, co chce udowodnić, co chce ocenić.

Wstęp przygotowuje czytającego do tematu.

Rozdziały teoretyczne (przegląd literatury)

Jest to praca twórcza piszącego. Obowiązują pewne zasady:

- Należy zachować równowagę treściową (ilościową) pomiędzy rozdziałami;
- Zachować ciąg wątków, co w efekcie da jedność tematu;
- Każdy rozdział powinien implikować następny;
- Pomiedzy rozdziałami robić połączenia w postaci krótkich, kilkuzdaniowych podsumowań;
- Starać się o naturalne, logiczne wynikanie i łączenie problemów omawianych wątków;
- Każdy duży rozdział pracy należy rozpoczynać od nowej strony. Podrozdziały piszemy jeden po drugim. Nie stosujemy reguły „nowej strony”.
- Musi zawierać jeden rozdział związany z opieką pielęgniarską, zadaniami pielęgniarki, problemami pielęgniarskimi odnoszący się do tematu pracy i opisywanej jednostki chorobowej.

Rozdziały teoretyczne muszą być opracowane na podstawie przeglądu literatury. Podstawy teoretyczne nie powinny przekraczać 1/3 objętości pracy. Tytuły rozdziałów nie muszą brnieć jak w podawanym przykładzie.

Przykład

Rozdział 1. Podstawy teoretyczne ...

1.1. Tytuł pierwszego podrozdziału

1.1.1. Tytuł podpunktu

1.2. Tytuł drugiego podrozdziału

1.3. itd.

Założenia metodyczne pracy

Cel pracy musi wynikać z tematu pracy dyplomowej. Celem pracy kazuistycznej jest opisanie sytuacji, w której znajduje się pacjent i poddanie jej analizie z pielęgniarskiego punktu widzenia. Konieczny jest zwrot „*Celem pracy jest ...*”. Należy zaprezentować zastosowane metody badawcze.

Przykład

Rozdział 2. Założenia metodyczne pracy

X.1. Cel pracy

X.2. Metody, techniki i narzędzia badań (wykorzystane w pracy)

Opis przypadku/przypadek kazuistyczny lub analiza przypadku lub studium przypadku

Jest to najważniejsza część pracy. Autor pisze go posługując się analizą dostępnej dokumentacji medycznej – lekarska oraz pielęgniarska (proces pielęgnowania, wywiad i badanie fizykalne, wywiad z rodziną lub opiekunem, wyniki badań laboratoryjnych, wyniki badań dodatkowych – USG, obrazowych, obserwacja i doświadczenia własne itd.)

Opis przypadku powinien zawierać takie elementy jak:

1. Dane społeczno-demograficzne.
2. Przeszłość ginekologiczno-położnicza w przypadku kobiet.
3. Przebyte choroby i operacje w życiu.
4. Przyjmowane leki (stałe i czasowe).
5. Obecna sytuacja zdrowotna.
6. Najistotniejsze wyniki badań.
7. Proces pielęgnowania – zależnie od sugestii promotora – wg problemów opisanych jeden po drugim, zgodnie z hierarchią ważności. Najważniejsze diagnozy pielęgniarskie obecne i prognostyczne.

Schemat procesu pielęgnowania:

- I. Diagnoza pielęgniarska nr ...

Cel opieki

Planowanie opieki

Realizacja opieki

Wynik opieki

8. Zalecenia pielęgniarskie na przyszłość (przy wypisie do domu)

Chronologiczny opis przebiegu najistotniejszych chorób i operacji w okresie dzieciństwa,

młodzieńczym poprzez wiek dorosły do sytuacji obecnej.

Przykład

Rozdział 3. Analiza przypadku pacjenta z nadciśnieniem tętniczym

X.1. Tytuł pierwszego podrozdziału np. Opis przypadku ...

X.2. Tytuł drugiego podrozdziału np. Proces pielęgnowania / Plan opieki pielęgniarstwiej ...

X.3 Tytuł trzeciego podrozdziału itd.

Podsumowanie

Nie jest rozdziałem, więc nie nadajemy mu żadnej numeracji. Swoją zawartością przypomina dyskusję. Porównujemy doniesienia z literatury ze stanem pacjenta. Zawiera podsumowanie całej pracy, na które składa się synteza wniosków zawartych w podsumowaniach każdego rozdziału. Elementy podsumowania/zakończenia to:

1. Podsumowanie stanu badanego problemu, jaki jest na zakończenie badanego okresu.
2. Wskazówki, co należałoby zrobić, aby ten stan poprawić napisane w nawiązaniu do poszczególnych rozdziałów.
3. Rekomendowane kierunki dalszych prac/działań nad podjętymi w pracy problemami.
4. Całość obejmuje - ok. 1- 2 strony.

Wnioski

Powinny być przedstawione w punktach – precyzyjnie i zwięźle. Formułowanie wniosków należy poprzedzić zdaniem, np. *analiza zebranego w toku pracy materiału pozwala na sformułowanie następujących wniosków/spostrzeżeń, przegląd literatury przedmiotu, analiza problemów zaprezentowanego przypadku kazuistycznego pozwoliły na sformułowanie następujących wniosków:*

1. *Istnieje potrzeba ukazania rodzicom dziecka*
2. *Wskazane jest....*
3. ...

Piśmiennictwo (bibliografia)

Każda praca dyplomowa zawiera piśmiennictwo, które umieszcza się na końcu pracy. Należy uwzględnić tylko prace, z których korzystano.

Piśmiennictwo to ogół prac pisemnych z zakresu danej nauki, specjalności dotyczących jednego zagadnienia, tematu. Poszukiwanie literatury zaczyna się od celowego przeglądania i stopniowego poznawania zawartości literatury przedmiotu, dokumentacji, katalogów książek, czasopism, materiałów pokonferencyjnych.

Zebraną literaturę wykorzystuje się do zaadoptowania treści dzieła obcego do własnych celów, do twórczego jej przekształcenia, do potraktowania myśli innego autora jako źródła i podstawy własnych koncepcji. Tworzenie nowych, własnych układów rozwiązań na podstawie bezpośrednich skojarzeń, wzorów, idei i koncepcji zaczerpniętych z cudzych prac nazywa się kompilacją. Inaczej kompilacja to proces przetwórczo- adaptacyjny.

Należy korzystać tylko z literatury fachowej, monografii i czasopism recenzowanych. Pozycje podręcznikowe powinny stanowić niewielki procent cytowanego piśmiennictwa. Nie należy powoływać się na poradniki oraz prasę popularnonaukową.

Piśmiennictwo to uporządkowany spis (wykaz, zestawienie) książek, artykułów, czasopism i innych dokumentów cytowanych, wykorzystywanych przez autora. Pozycje szereguje się alfabetycznie, tj. wg nazwiska autora (ów). Wykaz biograficzny może być również szeregowany numerycznie, tj. wg kolejności cytowania opisywanych dokumentów w tekście pracy. Dane biograficzne książki należy przejmować z jej głównej karty tytułowej, w dalszej kolejności z karty przedtytułowej, metryki książki i okładki. Interpunkcję oddzielającą poszczególne elementy opisowe należy ograniczać do stosowania kropek, przecinków i dwukropków.

Zaleca się stosowanie opisu bibliograficznego wg standardu Vancouver:

- Każda pozycja bibliograficzna, z której korzysta się w pracy licencjackiej powinna otrzymać kolejny numer w tym miejscu tekstu, w którym autor po raz pierwszy się na nią powołuje.
- Odnośniki literaturowe - umieszczamy w nawiasie kwadratowym po każdym dużym akapicie np. *jeśli korzystano z jednej pozycji [3], lub w przypadku korzystania z kilku pozycji [2, 11, 23].*
- Stosuje się cyfry arabskie w nawiasach kwadratowych przed kropką kończącą zdanie.
- Wykorzystane pozycje, na końcu pracy, należy podać w kolejności cytowania.

Przykład

Treścią roli zawodowej pielęgniarki są zadania i czynności przy wykonywaniu, których obowiązują normy zawodowe określone, jako ogólne zasady postępowania, oczekiwane wzory zachowań i postaw [1].

Piśmiennictwo

1. *Ciechaniewicz W. Funkcje zawodowe pielęgniarek. Pielęgniarstwo 2000, 1997, 2 (31): 6-7.*
2. *Barczykowska E., Gierszewska M. Specyfika pracy pielęgniarki na oddziale pediatrii. [w:] Pielęgniarstwo w pediatrii. Barczykowska E., Ślusarz R., Szewczyk M. (red.). Wydawnictwo Medyczne Borgis, Warszawa 2006, 7-14.*

Zapis dla artykułu z czasopisma

Ciechaniewicz W. Funkcje zawodowe pielęgniarek. Pielęgniarstwo 2000, 1997, 2 (31): 4-7.

Kalisz B., Fąfara I., Pindelska A. Nakłucie lędźwiowe u dzieci. Magazyn Pielęgniarki i Położnej, 2003, 12: 18-19.

Zapis dla pozycji książkowej

Cavanaugh Morrow B. Badania laboratoryjne i obrazowe dla pielęgniarek. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.

Zapis dla rozdziału z książki

Barczykowska E., Gierszewska M. Specyfika pracy pielęgniarki na oddziale pediatrii. [w:] Pielęgniarstwo w pediatrii. Barczykowska E., Ślusarz R., Szewczyk M. (red.). Wydawnictwo Medyczne Borgis, Warszawa 2006, 5-12.

Zapis do cytatów umieszczanych w treści pracy

Międzynarodowe Stowarzyszenie Badania Bólu (IASP – International Association for the Study of Pain) zaleca posługiwanie się następującą definicją bólu: „ból jest to nieprzyjemne, zmysłowe i emocjonalne przeżycie towarzyszące istniejącemu lub zagrażającemu uszkodzeniu tkanki bądź odnoszone do takiego uszkodzenia” [10].

Nowak i wsp. [12] wskazują na szczególne znaczenie ochrony dziecka przed lękiem i bólem, które powinno być rutynowym działaniem personelu medycznego.

Zapis dla stron internetowych

Przykład

www..... [data wejścia: DD.MM.Rok]

Aneks (załączniki)

Do pracy można (należy) dołączyć różne materiały: wykaz tabel, wykaz rycin, kwestionariusz ankiety, testy, instrukcje, dane źródłowe itp. Każdy załącznik musi mieć tytuł lub/i posiadać notkę skąd pochodzi. Aneksy zawierają, zatem materiały, do których autor odwołuje się w pracy, a które ze względu na jej obszerność zakłóciłyby przejrzystość wyводу.

4. Konkluzja

Materiały do pracy dyplomowej należy szukać w bardzo różnych miejscach, w źródłach uczelnianych i pozauczelnianych. Obecnie wszystkie biblioteki dysponują komputerowymi bazami danych bibliograficznych, a także mają wykaz zbiorów innych bibliotek.

Przed rozpoczęciem pisania pracy warto przejrzeć kilka prac dyplomowych tematycznie zbliżonych do własnej pracy, w celu zorientowania się jak powinna wyglądać gotowa praca.

Warunkiem przekazania pracy do recenzji jest pozytywna ocena pracy pod kątem wypełnienia wymagań formalnych stawianych pracom licencjackim w ANS Leszno. Celem uniknięcia plagiatu, fragmenty pracy mogą być porównane z innymi pracami dyplomowymi i innymi publikacjami przy pomocy weryfikującego programu komputerowego.

Objętość pracy (wstęp, rozdziały, opis przypadku oraz podsumowanie i streszczenia nie może być mniejsza niż 30 stron nie uwzględniając wykazu literatury, ilustracji, załączników itp. Praca nie może zawierać mniej niż 3 i nie więcej niż 8 rozdziałów. Niezbędnym wymogiem formalnym jest zachowanie prawidłowej objętościowej struktury pracy: waga i skala problemów podejmowanych w poszczególnych rozdziałach powinna być taka, aby objętość poszczególnych rozdziałów była proporcjonalna do całej objętości pracy.

Opracowała: dr Maria Połocka – Molińska

Znowelizowano: dr n. o zdr. Maciej Góreck

